Nr. 213. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy:
Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Wielka klęska Moskali.
Niemiecki gubernator Belgii.

Zwycięstwo austryackie pod Kraśnikiem.

Wiedeń, 26 sierpnia.

Z wojennej kwatery prasowej donoszą **urzędowo**:

Trzydniowa bitwa pod Kraśnikiem zakończyła się wczoraj zupełnem zwycięstwem naszych wojsk. Rosyanie zostali wyrzuceni z całego frontu szerokiego około 70 kilometrów i rozpoczęli w formie ucieczki odwrót ku Lublinowi.

(Bitwa pod Kraśnikiem trwała kilka dni, a szczytu dosięgła 22 b. m. Z obszaru bitwy można mieć wyobrażenie, jakie siły z obu stron brały w niej udział. Rosyanie zamienili Kraśnik w obóz oszańcowany, skąd oddziały ich wkraczały do Galicyi. Z tymi właśnie oddziałami stoczono walki pod Tomaszowem, Sokalem, Turynką, Kamionką Strumiłową itd.)

Generał-gubernator niemiecki dla Belgii.

Berlin, 26 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Cesarz Wilhelm powierzył zarząd okupowanej części Belgii feldmarszałkowi bar. von der Golz, mianując go równocześnie generalnym gubernatorem. Zarząd cywilny został powierzony zamianowanemu szefem administracyjnym prezydentowi rządowemu z Akwizgranu von Sandtowi. Bar. von der Golz udał się już do Belgii celem objęcia nowej działalności.

Niemcy w Belgii.

Wiedeń, 26 sierpnia.

Londyńskie biuro Reutera donosi:

Dnia 20 bm. nad ranem pułk niemieckich ułanów i huzarów przybyły przed bramy Brukseli. Burmistrz wyszedł do nich i miał z komendantem rozmowę. Po południu przyjechali oficerowie niemieccy w automobilach i udali się do ratusza. Zarządzono **zamknięcie telegrafu i telefonów**; wielu mieszkańców uciekło do Gandawy i do Ostendy.

Burmistrz Brukseli wydał proklamacyę wzywającą mieszkańców **do spokoju**. Zarząd miasta **pozostał na swych stanowiskach**. Niemcy rozbroili straż obywatelską. **Rodzina królewska i rząd przeniosły się do Antwerpii.**

Komenda niemiecka nałożyła na Brukselę **kontrybucyę 200 milionów franków.**

Komenda niemiecka **zajęła słynną fabrykę broni** Cockerilla w Seraing pod Leodyum. Ogłoszono proklamacyę, że **robotnicy mogą dalej pracować, a z powodu drożyzny przyznano im podwyżkę płac o 50 procent.**

Anglicy o obecnej wojnie.

Wiedeń, 26 sierpnia.

Car w Moskwie.

Malmö, 26 sierpnia.

Dzienniki szwedzkie donoszą z **Petersburga**:

Rodzina carska przybyła do Moskwy. — Na dworcu witały ją władze miejskie. Burmistrz wygłosił przemówienie, w którem powiedział: „Nic narodu rosyjskiego nie powstrzyma. Naród rosyjski i car zgodni z tej walki wyjdą i wkroczą potem razem do świątyni czci i pokoju“. Parę cesarską witały olbrzymie tłumy ludności, wszystkie dzwony dzwoniły. W Moskwie odbyły się wielkie uroczystości, w których uczestniczyli ambasadorzy Francyi i Anglii, potem nastąpiły wielkie nabożeństwa.

W Bessarabii.

Bukareszt, 26 sierpnia.

W Bessarabii panuje **czynność gorączkowa**

Wszystkie magazyny z prowiantami zostały **wypróżnione** w Królestwie Polskiem, **a zapasy przewiezione do Bessarabii.** W Kiszyniewie, Benderze i Teraspolu urządzono **główne magazyny.** — Rumunia pilnie śledzi przygotowanie rosyjskie w Bessarabii, obawiając się **wtargnięcia Rosyan do Rumunii.**

Bułgarya płaci swój dług Rosyi.

Sofia, 26 sierpnia.

Na podstawie ostatniej umowy o pożyczkę bułgarską dano do rozporządzenia banku rosyjsko-azyatyckiego sumę 10 milionów rubli, celem wyrównania przypadającej na dzien 20-go b. m. zapłaty długu państwowego bułgarskiego. Ta suma **leży nadal w kasach** towarzystwa dyskontowego do rozporządzenia banku rosyjsko-azyatyckiego, ponieważ z powodu wydarzeń, jakie nastąpiły, zapłacenie tej sumy w Petersburgu stało się **niemożliwem.** W sprawie tej toczy się wymiana zdań między dyrekcyą bułgarskiego długu państwowego, a bankiem rosyjsko-azyatyckim przy pośrednictwie ministerstwa spraw zagranicznych i poselstwa rosyjskiego. Interesowani przyznają, że zaszła tu „vis maior“.

Zakładnicy w Leodyum.

Berlin, 26 sierpnia.

Po zajęciu Leodyum przez Niemców komenda wojskowa, dla udaremnienia napadów na żołnierzy, zabrała kilku **wybitnych obywateli** jako zakładników. Są to: biskup leodyjski Rutten; burmistrz Kleyer; Gregoire, poseł do parlamentu; Van Zuylen, Flechet, Peltzer i Colleaux, senatorzy; Ponthiere i Hoegaerden, posłowie; Falloise, sędzia.

Zakładników umieszczono w cytadeli, skąd burmistrz wydał **odezwę do ludności** wzywającą ją do spokoju, aby nie narazić życia zakładników.

Rewolucya na Kaukazie.

Śmierć posła Czcheidze.

Konstantynopol, 26 sierpnia.

Przybyli tu uciekinierzy z Kaukazu opowiadają, że podczas walk ulicznych w Baku **zginął na barykadzie** poseł Czcheidze, przywódca frakcyi socyalno-demokratycznej w Dumie. On zorganizował powstanie w Baku i kierował niem. **Baku jest w rękach rewolucyonistów**, którzy ustanowili **rząd prowizoryczny i milicyę rewolucyjną.** **W Tyflisie** walki toczą się dalej.

Kronika wojenna.

Berlin. Syn Alfreda Dreyfussa, który służy jako ochotnik w armii francuskiej, mianowany został za waleczność podoficerem.

Konstantynopol. W przewidywaniu **wojny z Rosyą** rząd turecki podzielił państwo na 3 okręgi

Wydanie poranne i wieczorne razem 8 hal.

wojskowe, których komendantami mianowani zostali: instruktor niemiecki generał Liman dla Turcyi europejskiej, minister marynarki Dżemal pasza dla Małej Azyi, Izzet Hassan pasza dla okręgu graniczącego z Rosyą azyatycką.

Wiedeń. Jak dzienniki donoszą, cesarz zamianował szefa sekcyi hr. Forgacha ambasadorem. (Hr. Forgach był dawniej posłem w Serbii).

Monachium. Król Ludwik odjechał dziś rano na zachodni (francuski) teren wojny.

Legiony polskie.

Pocieszającym jest widok ruchu, jaki się odbywa w pałacu Spiskim. Setki ludzi w różnym wieku zgłasza się do Legionów; przyjęci są pełni radości, że mogą złożyć życie na ołtarzu ojczyzny; z zapałem ćwiczą się i cieszą się, że wkrótce daną im będzie sposobność spotkania się z Moskalami.

Ten zapał jednostek jednak nie wystarcza. Trzeba, aby **Polacy masowo zgłaszali się do Legionów;** aby wszyscy w tej podniosłej chwili przejęli się myślą, że **nikogo nie powinno zabraknąć** przy tej rozprawie z ciemięzcą. Robotnicy, mieszczanie, chłopi — wszyscy, komu tylko fizyczna niezdolność nie przeszkadza w wypełnieniu świętego obowiązku, powinien bezzwłocznie zgłosić się, ponieważ dziś **każdy człowiek jest potrzebny.**

Idą młodzieńcy, idą ludzie dojrzali, idą przedstawiciele wszystkich stanów, — niechże w obozie Legionów będzie **cała Polska**, jako widomy znak, że nietylko na obcą pomoc liczymy w odzyskaniu naszych praw, **ale sami krwią swoją chcemy o te prawa walczyć.**

W obozie Strzelców, jako części składowej tworzących się Legionów, stoi **szereg naszych posłów.** W polu, na terenie Królestwa, działają posłowie tow. Moraczewski, dr Bobrowski, Klemensiewicz i były poseł dr Kunicki; w Naczelnym Komitecie Narodowym w Krakowie, Lwowie i na Śląsku działają posłowie tow. Daszyński, dr Marek, Hudec i Reger, dając przykład, jak **czynem** należy pojmować walkę o sprawę polską.

Obok ludzi potrzeba też **pieniędzy.** Każdy łatwo obliczy, ile kosztuje wyżywienie i umundurowanie kilku tysięcy ludzi. To też nie wolno zadowalać się ofiarami składanymi przez gminy, korporacye i poszczególnych ludzi, trzeba, aby **ogół pospieszył z ofiarami i to bez zwłoki.**

Im więcej będzie środków, tem większa liczba ludzi i tem szybciej pójdzie na plac boju, gdzie wypadki nie czekają, a nie możemy pozwolić, aby się rozgrywały **bez nas.**

Apel N. K. N. powinien odezwać się potężnem echem w społeczeństwie naszem; powinien zachęcić i przyspieszyć ofiarność.

Naczelny Komitet Narodowy.

Zachęta.

Uczenice państwowego seminaryum nauczycielskiego w Krakowie, zgromadzone 24 b. m. w kancelaryi dyrekcyi tego zakładu, przeznaczyły z swoich wkładek, umieszczonych w szkolnej kasie oszczędności w łącznej kwocie 647 koron 96 hal., **połowę** na zakupno płótna, którego użyją pod kierownictwem swoich nauczycielek na szycie bielizny dla Legionistów, **drugą** zaś na rzecz Skarbu Narodowego Wojennego. Te uczenice wyraziły zarazem silne przekonanie, że ich zamiejscowe koleżanki przyłączą się do tej akcyi z pozostałą kwotą 771 kor. 39 hal.

Wykaz składek

wniesionych do głównej kasy miejskiej w dniu 24 b. m. na rzecz Polskiego Skarbu Wojennego wykazuje między innymi: po 10.000 K od dra Tadeusza Starzewskiego (imieniem osoby niechcącej być wymienioną) i od Henryka Dolańskiego w Radłowie, po 2000 K od Adama Jędrzejowicza i prof. dra Godlewskiego (młodszego), po 1000 K od dra Leona Adlera, kółka rolniczego w Krzeszowicach, Jadwigi Lewandowskiej, Tow. biblioteki słuch. prawa w Krakowie, Ludwika Kollata i klasztoru Benedyktynek w Staniątkach; 1500 K od Tadeusza Epsteina i t. d. Drobnych składek wpłynęło razem 1645 K.

Żydzi lwowscy

uchwalili przez zarząd gminy wyznaniowej 50.000 K.

Dziennik obwieszczeń

N. K. N. (sekcyi zachodniej) wyszedł 24 b. m. nr 1 pod redakcyą p. K. Srokowskiego i zawiera między innymi: znane odezwy Koła polskiego, skład N. K. N., skład jego biur, odezwy do powiatów, rozkład pracy, wykaz składek i t. d.

Piękna ofiara.

P. Ferdynand Tabeau, właściciel apteki w Zakopanem, ofiarował na rzecz Legionów polskich cały swój majątkowy dorobek, w ciężkich warunkach zawodowej pracy zaoszczędzony. W dniu 23 b. m. złożył na ręce komitetu miejscowego N. K. N. w Zakopanem książeczkę kasy oszczędności na kwotę K 5000. Ten wzruszający dar patryotyczny zaskarbić winien szlachetnemu ofiarodawcy uznanie i wdzięczność całego społeczeństwa.

Organizacya powiatu chrzanowskiego.

Dnia 22 b. m. odbyło się w Chrzanowie pod przewodnictwem prezesa Rady powiatowej hr. Mycielskiego i przy współudziale delegata N. K. N. posła dra Marka zgromadzenie komitetu powiatu chrzanowskiego. Na komisarzy powiatowych zaproponowani zostali obywatele: Antoni Schimitzek i Józef Cehak.

Ziemia chrzanowska zgłosiła 200 wyćwiczonych i wyekwipowanych członków drużyn sokolich, gotowych wyruszyć w pole. W najbliższej przyszłości powiat może dostarczyć dalszych dwustu legionistów.

KRONIKA.

Nowiny krakowskie.

Wpisy do krakowskich szkół ludowych odbędą się w dniach 29, 30 i 31 sierpnia b. r. t. j. w sobotę, niedzielę i poniedziałek od klasy II. posp. do klasy III. wydz. włącznie. Termin wpisów do klasy I. posp. i do klas IV., V. i VI. wydz. będzie później ogłoszony.

Egzamina wstępne i poprawcze odbędą się w dniu 1 września b. r.

Wpisy do szkół męskich w godzinach popołudniowych odbędą się w następujących szkołach:

a) do szkoły III. im. św. Mikołaja odbędą się wpisy w szkole św. Anny przy ul. Topolowej 18;

b) do szkoły IV. im. św. Jana Kantego w szkole św. Barbary przy ul. Szujskiego 2;

c) do szkoły VII. im. św. Floryana w szkole św. Wojciecha, plac Biskupi;

d) do szkoły XI. im. Dietla i szkoły XXIII. im. Sienkiewicza w szkole wydz. XVI. przy ul. Zielonej 27;

e) do szkoły XXIV. im. Jana Kochanowskiego w szkole św. Jadwigi przy ul. Loretańskiej 18;

f) do szkoły XXXI. (Półwsie Zwierz.) w szkole XXXII. (Zwierzyniec);

W godzinach zaś przedpołudniowych:

g) do szkoły XXVII im. Słowackiego w szkole Kazimierza Wielkiego przy ulicy Wąskiej, oraz w reszcie szkół męskich i to we własnych budynkach.

W szkołach żeńskich odbędą się wpisy w godzinach popołudniowych:

h) do szkoły im. św. Scholastyki do klasy I, II i III wydziałowej w szkole przemysłowej żeńskiej przy ulicy Andrzeja Potockiego 11;

i) do szkoły VI im. Czackiego w szkole przy ulicy Wąskiej;

k) do szkoły IX im. Konarskiego w budynku Stowarzyszenia nauczycielek przy ulicy Karmelickiej 32;

l) do szkoły XII im. Piramowicza w szkole Augustyanek przy ul. Skałecznej;

ł) do szkoły XIII im. Mickiewicza w szkole św. Jadwigi przy ul. Loretańskiej;

m) do szkoły XIV im. św. Salomei w budynku Rady szkol. okr. przy ul. św. Idziego 1;

n) do szkoły XV im. Klementyny Tańskiej w szkole ces. Elżbiety przy ul. Sebastyana 24;

p) do szkoły XXII. im. Długosza w szkole im. Kazimierza Wielkiego przy ulicy Wąskiej;

r) do szkoły XXV. im. św. Kingi w szkole przemysłowej żeńskiej przy ulicy A. Potockiego 11 i w reszcie szkół żeńskich odbędą się wpisy w godzinach przedpołudniowych we własnych budynkach.

Do szkoły XL. Ludwinów odbędą się wpisy w szkole XXIX. (Zakrzówek).

W sprawie dziatwy szkolnej. Wobec tego, że prawie wszystkie większe budynki szkolne użyto na cele wojskowe, Rada szkolna okręgowa miejska zwraca się z prośbą do klasztorów, stowarzyszeń, instytucyi i osób prywatnych, aby celem umożliwienia nauki i opieki nad dziatwą szkolną raczyły odstąpić na 5—4 godzin dziennie swych większych ubikacyi lub obszerniejszych pokoi na ten przejściowy ciężki okres czasu. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje biuro Rady szkolnej okręgowej miejskiej, ul. Podzamcze 1.

„Krwawa Niedziela w Petersburgu 1905 roku“, wielki obraz Wojciecha Kossaka został wystawionym w pałacu Sztuk Pięknych na życzenie wyrażone ze stron wielu. Połowa dochodów ze wstępów idzie na rzecz Legionów.

Bezpłatną pomoc lekarską rodzinom legionistów polskich oraz rodzinom powołanych do wojska udziela w zakresie chorób wewnętrznych dr Maryan Godlewski przy ul. Basztowej 1.

W teatrze ludowym z powodu przygotowań do jutrzejszej premiery dziś przedstawienia nie będzie.

Repertuar teatru miejskiego.

Sroda: „Noc listopadowa“ i „Konfederaci barscy“.
Czwartek: „Uczeń szatana“.
Piątek: „Awantura“.

Repertuar teatru ludowego przy ulicy Rajskiej.

Sroda: Teatr zamknięty.
Czwartek: „Tamten“.

Nowiny lwowskie.

Jeńców rosyjskich, ujętych na północ od Lwowa, sprowadzono pieszo do rogatki żółkiewskiej, gdzie oddzielono oficerów od żołnierzy. Oficerów wsadzono na dorożki, żołnierzy zaś prowadzono pod eskortą żołnierzy oraz policyantów. Jeńców, którym towarzyszył kilkutysięczny tłum, odprowadzono do komendy korpusu, gdzie oficerom podano wino i kanapki; wino wypili, przyjęcia kanapek odmówili. Żołnierzom podano porcye kiełbasy, którą zjedli z dużym apetytem. Następnie odwieziono wszystkich do sądu garnizonowego przy ul. Zamarstynowskiej, gdzie ich odebrał major, który rosyjskiemu majorowi dragonów podał rękę. Osobno odwieziono do koszar Ferdynanda przy ulicy Gródeckiej części karabinów maszynowych, piki, siodła itd.

Skonfiskowane wozy tramwajowe. Miasto Odessa zamówiło było we fabryce belgijskiej Cardeville wozy dla swej kolei elektrycznej. Pięć wozów wyszło poza granice Galicyi, którędy szedł transport koleją w przeddzień wybuchu wojny, natomiast trzy wozy utknęły we Lwowie i jako kontrabanda wojenna zostały zatrzymane. Wozy te nadawały się dla lwowskiej kolei elektrycznej i zostały przez władzę wojenną wcielone do parku wozowego tutejszej kolei. Wozy te przedstawiają wartość około 90 tysięcy koron. Onegdaj wozy zostały wyładowane i przewiezione do remizy. Wszystkie trzy wozy są jednoklasowe, bez motorów, zatem do przyczepiania. Mają one napisy w języku rosyjskim. Dyrektor p. Tomicki zamierza użyć tych wozów do transportu rannych.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego ... 1310).